

VÄRLDENS GÅNG

I redaktionen: Anders Hansson (redaktör), 031-62 42 11; Kristian Wedel, 031-62 47 51.
E-post: v@gp.se. Redaktionen ansvarar Inte för insänt, ej beställt material.

Vem är det som går igen i biblioteket?

Spöket Johansson (som egentligen heter Berglund) klampar vidare på sin gamla arbetsplats i Haga.

Det är knappt gryningsljus när Bodil Johansson med hunden Troja går sin dagliga vandring i Allégårdens interiörer. Oftast börjar hon i källaren för att sedan våning för våning förflytta sig upp till Blå rummet – eller Kulturbiblioteket som det kallas i dag. Det är här som spöket Johansson – som egentligen heter Berglund – håller till mest.

DET VAR I SEPTEMBER FÖR fem år sedan som Bodil Johansson, husfru och alltiallo på Allégården i Haga, mötte Johansson för första gången. Visserligen hade hon hört talats mycket om spöket Johansson av sina arbetskamrater men det dröjde några månader innan han tog kontakt med Bodil.

– Jag började som vanligt min runda i källaren, berättar Bodil. Det var också där som en tidigare kollega berättat om att hon sett en mörkårig man med blå byxor stå vid tvättstället. Hon pratade aldrig mer om saken, men nu kände jag också hur en mansperson fanns där, i källaren. Det var fruktansvärt kallt och mannen hade en grå skyddsrock. Jag frågade: Stör jag? men fick förstas inget svar.

Johansson var en gammal biblioteksvaktmästare som mellan åren 1931 och 1962 jobbade på Göteborgs första stadsbibliotek, grundat 1897 av köpmannen James Dickson. Tidigare fanns det ett litet folkbibliotek inrymt i två lägenheter i Robert Dicksons stiftelse på Haga Östergata 5.

Allégårdens bibliotek förblev stadsbibliotek tills det nya vid Götaplatsen byggdes 1967.

Bodil har fått många garantier för att det faktiskt finns ett riktigt spöke på Allégården.

När hon går genom huset, hör hon tydligt hur någon klampar och går på golvet – trots att hon är ensam i huset.

OCH HON ÄR INTE den enda som hör stegen – Iréne som arbetar i kaféet sedan många år, hör också hur någon går tungt på våningen ovanför – trots att ingen finns där! Fast hon tror att det finns någon logisk förklaring medan Bodil mer tror på att det är något andeväsen som vill göra sig påmind.

– Jag går min runda och ser till att allt står rätt till, säger Bodil. Vissa morgnar känns det lite irriterat och min hund Troja reagerar och reser ragg. Ibland sätter hon sig med öronen rakt upp och ser upp mot balustraden inne i kaféet. Ingen finns där, men både hon och jag känner att det är något där. En gång hade vi en utställning med stora färggranna skynken som hängde ner från balustraden och varje morgon när jag kom hade skynkena ramlat ner. Det var nog alltför modernt för Johansson, tror jag.

– Han är inte så förtjust i förändringar, Johansson, fortsätter Bodil. Det verkar som han trivs bäst i kammaren och biblioteket som är de rum som är minst åtgärdat i huset. I perioder försvinner han. Just nu är det lite lugnare, jag tror han trivs bättre nu sedan ombyggnaden av entrén förra året.

I BIBLIOTEKET HÄNGER ett porträtt av James Dickson och varje morgon hälsar Bodil honom god morgon.

– På måndagarna brukar jag fråga om helgen varit lugn. Jag väntar alltid på att han ska svara men som tur är har han aldrig gjort det.

Men vem var egentligen den här biblioteksvaktmästaren

BOKEN I CENTRUM. Läsecirkeln Kerstins vänner samlad i Blå rummet eller som det nu kallas Kulturbiblioteket där de träffas varje vecka.

Bild: INGER DUBERG

PÅ DANSGOLVET. Erik Valdemar Berglund – spöket på Allégården. Här i dansens virvlar med hustrun Karin Evelina. Ofta pågår numera utställningar i Café Dickson. Men är det alltför modernt så reagear spöket!

Bild: PRIVAT

Johansson som trivdes så utomordentligt bra med sitt jobb att han inte vill lämna?

I SIMRISHAMN BORE Eje Berglund. Han föddes på Allégården 1932 och hans pappa var biblioteksvaktmästare där. Två dagar efter Världens gångs besök på Allégården slumpade det sig så att Eje Berglund efter åtta år gjorde ett besök i sin barndomsmiljö på Allégården. Eje träffade Bodil och fick höra talas om spöket Johansson.

– Men det är ju farsan som spökar! sa Eje Berglund genast. Självklart så är det han. Fast Johansson heter han inte utan Berglund, Erik Valdemar Berglund, kallades Erik. Mina föräldrar kom från Ullared och eftersom det var ont om jobb, sökte han tjänsten som biblioteksvaktmästare på Allégården 1931. Jag föddes året därpå och vi bodde i den tjänstebostad som fanns längst upp i huset, något år innan vi flyttade till Kaponjergatan, som är grannhus till Allégården.

– Pappa var mycket ordningsam och höll reda på allt. Han var nog lite av pedant, tror jag, som gått i arv till mig. Det är inte bara pappa som fortfarande flyttar runt papperskorgar på Allégården, jag brukar själv sparka till papperskorgen under skrivbordet hemma så att den står rätt! säger Eje.

HAN KÄNNER SIG hemmastadd på Allégården eftersom Eje ofta var med sin far på jobbet och gick som barn i huset. I en biblioteksvaktmästares sysslor ingick också att köra bokbussen varje tisdagskväll till garaget och då brukade Eje följa med. Erik Berglunds huvuduppgift var att hjälpa till i biblioteket och köra ut böcker till

filialerna. Han var alltid klädd i kostym och slips men hade en skyddsrock för att skydda kostymen (förmodligen grå).

Eje fick det stora svaret att varje kväll vid stängningsdags klockan åtta, slå i den stora gonggongen. Om torsdagarna var det också tradition för Eje och pappa Erik att gå och äta årtsoppa på det gamla Röva eller Puster-vik som idag är rivet.

ERIK BERGLUND arbetade som biblioteksvaktmästare fram till sin död 1962. Eje har arbetat inom läkemedelsbranschen i hela sitt liv men är dock

GRUNDARE. James Dickson, upphovsman till Göteborgs första bibliotek, "spöket" Allégården.

gift med en bibliotekarie, Ingall. Eje berättar hur glad hans pappa Erik blev när de hade träffats.

– Den flickan ska du ha! sa pappa Erik bestämt. 1957 gifte sig Eje med sin Ingall efter ett par års förloving och fick två barn.

Men man kan ju fundera på om det egentligen finns fler än ett spöke på Allégården? För varifrån kommer namnet Johansson och året 1905 som också figurerar? Det förtäljer dock inte den här spökhistorien.

INGER DUBERG